

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

REDACCIO I ADMINISTRACIO
PERLA, 12. - REUS
TELÉFON N.º M. 168
NO'S RETORNEN ELS ORIGINALS
ENCARA QUE NO'S PUBLIQUIN

Any XIII

Núm. 177

Reus, dissabte 3 d'Agost de 1918

PREUS DE SOTSCRIPCIO

REUS. Ptes. 1,50 al mes.
Fora. 4,50 trimestre.
Estranger. 9,00

Número solt 5 cèntims

ENFERMETATS DELS NOIS

Pel metge especialista Francesc Figuerola

DE L'HOSPITAL CIVIC MILITAR I DEL DISPENSARI MUNICIPAL

LABORATORI de SEROLOGIA I BACTERIOLOGIA
i d'anàlisi químic aplicat a la clínica

REACCIO DE WASSERMANN

Carrer de la Font, 12. - Reus

Consulta de 3 a 5

SABONERIA QUEROL

Fàbrica: Carrer Boule (darrera el Teatre Fortuny) - Tel. 318

	Pessetes	Pessetes
Classe Extra, blanc. Quintà (41/6 kgs.)	a 55'50.	A roba 13'90
" Superior "	54'—	" 13'50
" Primera "	50'50	" 12'65
" Segona "	46'50	" 11'65
" Tercera "	44'50	" 11'15
" Corrent "	40'—	" 10'—

FRANCO FÀBRICA

UN ANIVERSARI

A la memoria d'En Prat de la Riba

Al gòtic Pati dels Tarongers del Palau de la Generalitat tingué lloc ans d'ahir la cerimònia íntima de descobrir el discret monument al patrici il·lustre.

El secretari senyor Farré llegí els acords de la Diputació barcelonina de perpetuar la memoria del senyor Prat de la Riba.

A continuació el senyor Valles i Pujals dirigí justos elogis exaltant sa obra i descobrí el bust del se-

nyor Prat de la Riba, que cubria la bandera catalana.

Tancà l'acte el senyor Puig i Cadafalch amb breus frases dient que deu continuar se l'obra d'En Prat de la Riba en esperit més que en monuments.

A aquesta cerimònia, que revestí verdadera serietat per lo breu, hi assistiren tots els senyors abans mencionats, els regidors d'aquell Ajuntament senyors Coll i Rodés i Nicolau d'Ower, i personalitats del regionalisme.

El bust, que deu ésser de bronzo, ha sigut col·locat a la part esquerra

del Pati, destacant-se en una capella ovalada oberta al mur. Sota campeja en una làpida la següent inscripció:

Enric Prat de la Riba

president de la Mancomunitat de Catalunya

seny ordenador de la vida nacional 1870-1917

Es obra del notable artista senyor Borrell i Nicolau, qui ha modelat un cap d'intens caràcter cuidant de suprimir detalls accidentals per a donar-li gran idealitat.

La llei de les sals potàssiques

El país no ha concedit tota l'atenció que es mereix a la anomenada llei de les sals potàssiques, aprovada recentment.

«La Indústria Peculiar» parlant d'ella, fa observar que ha costat més de cinc anys aprovar aquesta llei, influencia immediata i directa en la producció i marge de grandíssima riquesa per a la economia nacional.

Omple la llei tres necessitats tan manifestes, tan evidents, de tan bon sentit, que sembla increíble hagi necessitat no ja quatre anys, ni sis-quera quatre dies; assegura la explotació de les concessions otorgades; determina, com no podria succeir d'altra manera, un preu mínim per al consum de l'agricultura i reserva la personalitat a l'Estat per a intervenir en la exportació i tenir aquest mitjà de defensa dels interessos d'Espanya a l'estranger.

BANC DE REUS de Descomptes i Préstams

Ens encarreguem de tota classe d'ordres de Borsa per a totes les places d'Espanya.

Paguem els cupons Deuda Amortitzable, 5 per 100, venciment 15 Agost.

Comprem i venem paper estranger a entregar a la comoditat del client, dintre d'un plaç màxim de tres mesos sense interessos.

AGENCIES A FALSET I MORA D'EBRE

Notes polítiques

L'Unió Catalanista

Ha estat enviada al cònsul general dels Estats Units la següent felicitació.

«Honorables senyor: Havent-se enterat aquesta Junta permanent de la Unió Catalanista de l'honor que vos ha merescut la nostra estimada llengua catalana, publicant en la mateixa el darrer missatge que l'il·lustre Wilson, president de la República dels Estats Units, ha dirigit a tots els pobles del món, va acordar en sa darrera reunió del 30 de juliol enviar-vos la més calurosa felicitació. Rebeu-la, doncs, com a mostra del nostre agraiment. Visquen, senyor, molts anys.

Barcelona, 1 d'agost de 1918.—
El president, doctor Solé i Pla.—
El secretari general, Margarit.»

—La Junta permanent de la Unió Catalanista ha dirigit una comunicació al diputat a Corts En Marcell Domingo protestant de la postergació que li va mereixer la llengua catalana en el miting celebrat el diumenge, dia 28 de juliol, al Palau de Belles Arts.

Les esquerres

Les esquerres segueixen preparant els actes de protesta contra la llei d'espionatge.

El diumenge es celebrarà a San Sebastián un miting, en el qual parlaran Castrovido, Domingo i Prieto.

També el diumenge es celebrarà

a Granada altre acte, parlant, entre altres, Anguiano i Besteiro.

Es probable que el mateix dia es celebri a Madrid un miting en el qual parlaran diferents oradors.

Declaracions de D. Amós Salvador

L'ex ministre lliberal don Amós Salvador ha publicat en un diari de Madrid unes declaracions polítiques, en les quals, després de recordar com i per què es constituí l'actual Govern, posa de relleu la necessitat que els partits polítics s'uneixin i compenetrin per a poder en son dia presentar-se amb la autoritat i la força necessària per a governar substituint a l'actual Gabinet.

Oreu que s'ha de rejuvenir el programa lliberal i que aquest programa accidental o accentuat mereix especial atenció, perquè tant pot servir per a diferenciar els agrupaments en certs moments com per a unificar-los, engrandint-los.

Oreu que s'ha d'empendre amb la major decisió i amb el major entusiasme, la resolució del problema social, del problema obrer, que fa temps es defineix amb la precisa i lacònica frase de justícia social, de tal manera que, sense ésser socialista ni estar associat o adscrit a la Casa del Poble, es pot estar disposat a donar-los més del que demanen sos representants a Corts. Per tant, s'ha d'aspirar a l'anulació de les seves aspiracions, atenent les peticions que siguin justes, fins que,

un cop fet això, els socialistes i nosaltres, els lliberals, demanem i obtinguem, units, el Govern.

La frase justícia social es diu aviat, però al definir-la i detallar-la en un programa no és cosa tan fàcil, i importa molt fer-ho així, perquè de totes maneres si ni lliberals ni socialistes admeten les idees en conjunt, concretar el més urgent a un programa mínim seria natural i facilíssim.

De l'Ajuntament

Sessió d'ahir

La presideix l'alcalde senyor Sardá i hi assisteixen els regidors senyors Simó (Jaume), Aguadé, Giró, Colominas, Bosch, Pons, López, Virgili i Pallejá.

Se llegeix i és aprovada l'acta de la sessió anterior.

—Passen a les respectives Comissions varies comunicacions rebudes. Una del conserge del Matadero, refutant els càrrecs que contra ell feia un ciutadà en un comunicat publicat en els periòdics, d'acord amb lo sol·licitat per l'interessat, s'acorda nomenar una Comissió per a depurar responsabilitats.

—Dictamen de Beneficència emés a la instància de donya Irene Escudé Aguadé sobre augment del preu de la carn que abasteix a les Cases de Beneficència. Es denega aqueixa petició. S'aprova el dictamen.

—Dictamens de la Comissió de Foment proposant la concessió dels permisos següents:

A don Joan Puig Alguer, per a derribar les cases números 13, 15, 17 i 21 del carrer de Sant Joaquim i número 8 del carrer Alt de Sant Josep. Aprovat.

A don Manuel Tribó Carreté, per a canviar la repisa del balcó de la casa núm. 14 del carrer de Riudoms. Aprovat.

A don Joan Tortajada Arasa, per a desaiugar la finca número 7

del carrer de Sant Vicents. Aprobat.

A don Josep Doménech Borrás, per al desaigüe de la senyalada de núm. 5 del carrer de Sardá. Aprobat.

—Dictamen de la mateixa Comissió de Foment emés a la instància de don Ramón Fàbregas Pamiés per a treballar en sa fàbrica de pastes per a sopa amb el ventilador recentment instal·lat. Aprobat.

—Comptes. Aprovats.

—El senyor López proposa que l'Ajuntament telegrafi al Comissari general d'Abastos interessant-li l'envió de blat argentí a Tarragona.

El senyor Simó manifesta sa conformitat i diu que aprofitant un camí que senyala la llei es pot demanar l'incautació de blat nacional per al consum de la nostra ciutat.

El senyor Sardá diu que és molt difícil de realitzar lo de les incautacions i com a detall demostratiu explica que el senyor governador li va ordenar que no permetés la venda de les garrofes a més del preu de taxa (6 pessetes) i al dir-li que no podia fer-ho complir, el senyor governador no va saber que dir-li i es continuen venent a 12 pessetes.

S'acorda lo proposat pel senyor López i que l'alcalde, si ho creu pertinent, proposi a l'Ajuntament fer lo que demana el senyor Simó.

El senyor Pallejá explica l'a'canc d'una factura de Beneficència.

El senyor Simó excita el zel de l'alcalde per a que es procuri el compliment de les O. M.

I s'aixeca la sessió.

***

A proposta de la majoria se canvià l'hora de la sessió, acordant-se celebrar-les a les 11 per dos quarts de dotze. Ahir, a l'hora de començar, l'únic regidor que's trobava a les Cases Consistorials era el senyor Pijoán, qui al veure la puntualitat de la majoria, se retirà per a anar-se'n als seus quefers. La sessió començà prop les dotze.

Del Certamen de l'Agrupació Horaci

El obrero y la cultura

Lema: Laboremus

Hay un adagio económico, que dice: «Tanto tienes, tanto vales». Este retrán sería verdadero si estuviera redactado así: «Tanto sabes, tanto vales» o «Tanto sabes, tanto puedes», que es lo que afirmaba Bacon. Saber es poder. Sabiduría no es solo conocimiento. Es toda la humanidad que un hombre contiene, realzada y puesta en valor.

Quien añade ciencia, añade dolor, dice el Eclesiastés. Pero añade también placer y goces intensos e inmensos. El mayor dolor es ignorar. Vale más tener ojos que ser ciego. Vale más tener ojos, aunque sea para ver tristezas, aunque sea para sentir mejor nuestra limitación. Cuanto más penetrantes son nuestros ojos, más amplia es la esfera de visión de las cosas feas, pero es más amplia también la de las bonitas. Sobre todo: es menos horrible el dolor luminoso de ver, que el dolor sombrío de estar privado de vista.

Ciencia es conciencia. Si el hombre no se estudiara, acabaría por convertirse en un bruto. En vez de tender a volar, de tender a los cielos, se inclinaría hacia la tierra, adoptaría la línea horizontal, que es la de los animales, la de los muertos. El hombre que sólo hace una vida digestiva y muscular, una vida meramente física, es una verdadera bestia. Por el pensamiento el hombre se engrandece y se sublima. Por la educación y la cultura adquiere conciencia de su racionalidad y de su humanidad. Y este es el primer beneficio que la ilustración proporciona al obrero.

Pero no es esto solo. El trabajo embrutece, envilece y degrada, es una pena infamante, un agudo suplicio cuando se realiza mecánica-

mente, cuando no se pone en él gusto, inteligencia y pasión, cuando el fuego sagrado de un ideal no inflama al operario. El animal también trabaja, la máquina también produce. Pero ni uno ni otra son obreros, porque no tienen conciencia de la obra, ni voluntad de realizarla. Actúan ciegamente, fríamente. Sólo el obrero, el trabajador racional, pone empeño y calor en el producto y graba en él el sello de su personalidad. Esa conciencia y ese fuego convierten a la máquina y al bruto en hombre, y al obrero en artista, en poeta del trabajo, en creador.

Por y con la cultura adquiere, en tercer lugar, el obrero conciencia civil y de clase. Si los obreros estuvieran instruidos, no se llamarían a sí mismos, como es corriente, la clase baja, cuando son por su utilidad la clase alta, el verdadero primer estado de la sociedad. El patrón domina al obrero porque sabe más que él, y es por tanto más fuerte. Sólo por el desconocimiento de sí mismo, de su valor y de su fuerza, sólo por la ignorancia que el trabajador tiene de sus derechos y de su noble y excelsa condición, se comprende que, produciéndolo todo, carezca de todo, que debiéndosele todo, todo se le niegue. La cultura emancipa al obrero. Lo emancipa, uniéndolo a la obra y separándolo de ella. Separándolo de lo material y uniéndolo al alma y al fin social, más que industrial, de la labor. La cultura emancipa también al obrero desarrollando en él el espíritu de solidaridad con sus compañeros y hermanos de explotación. Así el grito de Marx y de la Internacional «Proletarios de todos los países, uníos» hay que completarlo de este modo «Proletarios, instruíos». La cultura es la única que emancipa, si, la única que hace

libre al espíritu. Un esclavo romano de la escuela de Epicteto le decía a su señor, mientras éste le cargaba de cadenas: «Puedes aprisionar mi cuerpo y mis miembros, pero mi alma no podrás impedir que vuele».

Estudiad, pues, si quereis ser libres; hermanos trabajadores. Defendedos con las mismas armas con que os oprimen vuestros amos. Armaos de razones y de libros. Id al terreno en que os presentan batalla. Hacedos sabios. Hacedos fuertes. Nutrios intelectualmente. La letra es el trigo del espíritu. El peor tirano es la ignorancia. Con la cabeza débil no se tiene valor, es imposible el heroísmo. La ciencia da coraje para la vida y para la lucha. Enseña a despreciar los bienes materiales y a estimar los del espíritu. Estudiad. El conocimiento es una fuente de felicidad. El que no tiene necesidades intelectuales es hombre a medias: su estómago funciona; su cerebro, no. Estudiad. La cultura hace a los hombres más buenos. Una inteligencia comprensiva inclina al corazón al perdón y al amor. Cuanto más y mejor se conoce el mundo, la humanidad y la vida, más se los ama.

ANGEL SAMBLANCAT.

(Treball guanyador d'un accésit al premi de don Evarist Fàbregas i Pàmies).

Escola Superior de Bibliotecaries

El Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya obre concurs per a la provisió de 10 places d'alumna a l'Escola Superior de Bibliotecaries.

Les aspirants haurán de tenir més de 17 anys. Haurán de conèixer les llengües catalana i castellana, posseir els coneixements propis de l'ensenyament primari i saber traduir la llengua francesa i tenir no-

cions d'altra llengua estrangera moderna a elecció de la aspirant.

Els exámens d'ingrés tindrán lloc en la segona quinzena del pròxim mes d'octubre i compendrán tres exercicis. Un d'oral sobre qüestions d'ensenyament primari. Un d'escrit desenrotllant un tema escollit per la candidata entre diferents temes proposats pel tribunal. I un exercici de llengües.

Les sol·licituts haurán de presentar-se al departament de Governació de la Mancomunitat de Catalunya (Palau de la Generalitat, Barcelona) des del 1.er al 15 d'octubre vinent.

SECCIO OFICIAL

Alcaldia Constitucional de Reus

BANDOL

Don Manuel Sardá Martí, alcalde constitucional d'aquesta ciutat.

Faig assaber: Que en vista de l'abus que venen cometent els duenyos o conductors d'automòbils, motocicletes, side cars i demés vehícols anàlegs, portant en l'interior de la població una velocitat excessiva, sense aparells d'avís ni encendre les llums, i transitant pel centre dels passeigs, amb lo que s'té en un continu esverament als vianants:

I considerant aquesta Alcaldia que aitals fets constitueixen una falta de consideració i respecte al públic, des d'aquesta fetxa se dona per terminat el règim de tolerancia que ha imperat fins ara, advertint que es reprimirán durament les velocitats excessives, la falta de llums i la d'aparells d'avís.

Tampoc es permès a cap d'aquesta classe de vehícols transitar pel centre dels passeigs, salvo casos excepcionals, per als quals se deurá demanar permis.

Fundadament, i per la cultura ciutadana, espero se compliran estrictament aitals disposicions, quines infraccions castigare amb tot

rigor, i del compliment de les quals exigiré les responsabilitats consegüents als dependents de la meua autoritat.

Reus 2 d'agost de 1918.—L'alcalde, Manuel Sardá.

Institut general i tècnic de Reus

ANUNCI

Curs de 1918 a 1919.—Ensenyança no oficial no col·legiada

Amb arrego a lo previngut en les disposicions vigents, els alumnes que desitgin donar validesa acadèmica a les assignatures cursades per dita ensenyança haurán de matricular-se en el mes d'agost pròxim. An aquest efecte presentarán la sol·licitut al senyor Director en imprés que se ls facilitarà a Secretaria, acompanyada de la cédula personal els que per la seva edat estessin obligats a això, certificat de vacunació i els drets següents:

Per cada assignatura.—Paper de pagós a l'Estat, 12 ptes; Metàlic per drets d'expedient, 2'50 ptes.; ademés tants timbres mòbils de 10 cèntims com assignatures compregui la inscripció més nn.

Si alguna de les assignatures fos la de Gimnàs, Dibuix o Caligrafia aleshores abonarán 11 pessetes en paper de pagós, 3'50 ptes. en metàlic i lo demés que queda citat.

Les matrícules d'honor, se sol·licitarà la seva aplicació en el mateix plaç.

INGRES.—Els que desitgin examinar-se d'ingrés en el mes de setembre, verificarán la matrícula igualment en el pròxim mes d'agost, dirigint la sol·licitut al senyor Director en imprés que se ls facilitarà a Secretaria; havent d'acompanyar a la mateixa, partida de naixement del Registre civil, certificat de trobar-se vacunat i la cédula personal els que per l'edat estiguin obligats a exhibir la i a més cinc pessetes en paper de pagós a l'Estat, 2'50 en metàlic i un timbre mòbil de 10 cèntims.

Hora de despatx: de 10 a 11. D'ordre del senyor Director.

Reus 16 Juliol de 1918.—El Secretari actal., Ernest Portuondo.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus
Observacions Meteorològiques
 DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15	
Baròmetre corregit a 0°.	747.0	746.2	
TERMÒMETRE	Màxima Sol.	38.7	
	Ombra	20.2	
	Mínima Sol.		
	Ombra	19.5	
PSICRÒMETRE	Termòmetre sec.	23.5	24.8
	Idem humit.	21.5	19.9
Humitat relativa de l'aire.	85.1	61.5	
Tensió del vapor acuos.	18.1	14.3	
ANEMÒMETRE	Direcció del vent. Calma	S	
	Velocitat del vent.	18.1	29.
Pluviòmetre.	3.0		
Evaporimetre.	7.3	2.9	
Estat del cel.	Núvol	Núvol	

Continuant la serie d'aconteixements cinematogràfics, l'empresa del Teatre Fortuny ha confeccionat el programa que's projectarà en les sessions d'avui, amb les pel·lícules «My Little Baby», deliciosa comèdia anglesa portada a la pantalla per la casa Cæsar film i interpretada per la genial Bertini; «La venda en los ojos», «Revista Pathé» i «Chofer y violinista».

Acompanyat d'atent B. L. M. el president de la Cambra de Comerç ens ha remès un exemplar de la Memoria dels treballs efectuats per aquella entitat durant l'any 1917, la qual s'eleva a la Direcció general de Comerç, Indústria i Treball. Mercès per l'envió.

Notícies de Tortosa acusen de que una casa nordamericana està fent gestions en aquella ciutat per a adquirir gran nombre de barrils i, desmuntats, ésser enviats a Amèrica com envàs de vins, dels que fins avui se proveien a Portugal, i de resultar aquest negoci, trobarien en ell treball tots els boters avui en vaga forçosa per falta d'exportació d'oli.

En l'Audiència provincial s'ha vist una causa procedent del jutjat de Tortosa, per lesions, contra Josep Morales, veí de Benifalut. El fiscal li ha demanat un any i un dia de presó correccional, i la defensa l'absolució.

«Lectura Popular» d'aquesta setmana publica uns quants treballs en prosa, aplegats amb el títol de «Monòlegs», originals de la distingida folklorista Na Sara Llorens de Serra.

F. PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç col·legiat

Arraval Sta. Agna, núm. 57

Valors - Cupons - Camvis - Giros

Pagó de tots els cupons venciment Agost corrent.

Compra venta de valors.

Camvi de monedes i bitllets estrangers.

L'empresa de la Sala Reus anuncia per avui grans sessions de cine i varietats.

En pel·lícules s'exhibirà, entre altres de bon gust, els 7 i 8 episodis de la sensacional i complicada cinta «El Correo de Washington».

La part artística la compon la atracció «Les Casanovas», celebrats duetistes.

ENRIC AUQUÉ PUJOL

Contractista d'obres

Ofereix un nou domicili, carrer de S. Llorenç, núm. 1, bis, segon.

Segons l'estat comparatiu que el conserge de l'Escorxador ens ha remès, durant el mes de juliol de 1917 se sacrificaren en aquella dependència 1.690 caps de bestiar, amb un total de quilos 51,044 i una recaudació per drets de Matader de 3.725'50 pessetes. En igual mes d'aquest any se sacrificaren 1.199 caps de bestiar, que pesaren quilos 46,069'100 i proporcionaren una recaudació de 2.871 pessetes.

DEPENDENT D'ESCRITORI

S'ofereix per a tot el dia o per hores. Informes en aquesta impremta.

Per avui anuncia l'empresa del Kursaal la projecció del tercer i quart episodis de la colosal pel·lícula «El fantasma gris» interpretada pel célebre i popular atleta Eddie Polo. Ademés se projectarà la revista Gaumont i altres.

Se troba a Tortosa fent estudis sobre la llengua tortosina el savi filòleg mossen Alcover.

La Comissió mixta de reclutament ha acordat reunir-se novament el dia 16 de l'actual.

Gel SANO (Joaquima)

és el més recomanat per sa puresa. DIPOSIT Plaça de Catalunya, número 7.— Reus.

El president de la Cambra Agrícola de la provincia ha telegrafiat al quefe del Govern i al ministre de Foment interessant que gestionin prop del Govern francès l'exportació de vins.

El jutge instructor militar del regiment de dragons de Santiago, cita al soldat Pere Nogué Roigé, natural d'aquesta ciutat.

Senyors estiuejants de Salou:

En dur obsequi i comoditat s'ha obert en aquelles platges la sucursal de **EL GUAYAQUIL**, de Tomás Hortonedá.

Comestibles, ultramarins, embutits i similars. Assortit complet i preus limitats

S'ha reunit a Tarragona l'Assemblea de secretaris presidits pel de la capital de la provincia, don Ricard Nogués.

Ha acordat fer seva la proposició

de llei presentada al Congrés per don Lluís Silvela, i demanar a l'Associació Nacional que procuri organitzar les provincials, establint una Federació, i fer constar que l'acord de la Mancomunitat de Catalunya de no aprovar el reglament de secretaris constitueix una desatenció al Secretariat espanyol.

S'ha nomenat una comissió per a portar a la pràctica els acords i que demani a l'Associació Nacional que organitzi una Assamblea tan prompte com s'obrin les Corts.

L'alcalde de La Selva del Camp ha sol·licitat la declaració d'utilitat pública del camí veinal fins l'encreuament de la carretera de Reus.

Jaume Simó i Bofarull

ADVOCAT DELS IL·LUSTRES COL·LEGIS DE REUS I TARRAGONA

Despatx: Robuster, 28, ent., de 11 a 12 i de 16 a 18

Es diu que aviat es permetrà al Banc d'Espanya posar en circulació més paper moneda, a fi d'evitar el forçat intercanvi en argent que ara hi ha, degut a la forma amb que el Banc distribueix els pagaments.

D'ACÍ D'ALLÀ

Feministes, feministes!

A Anglaterra, les dames de tota condició han format una associació de «chauffeuses» militars a fi de suplir la absència d'homes marxats al front. Així asseguren la conducció dels cotxes necessaris pel servei de la capital.

El públic admira la seguretat amb que elles manejen els autos més ràpids i després de no haver-ne fet gran cabal al principi, ara tot hom prefereix els seus serveis. Es en virtut d'això que Londres cele-

bra ara dues historietes que reconta el «Cri de París».

Primera historieta:

Lord Curzon sortia de la Cambra dels Comuns. Digué a la «chauffeuse» del cotxe que l'espera:

—A mon club, «miss».

—«Yes, sir», respón la «chauffeuse».

Un gest del ministre, replicant:

—La costum és tractar-me de «Vostra Gràcia».

—«Yes», diu encara la «chauffeuse», però la costum és també de tractar-me de «Vostre Gràcia».

Efectivament, era la muller d'un Lord, a qui el ministre no coneixia.

Segona historieta:

Una jove conductora d'auto estava encarregada d'anar a buscar a un oficial americà al seu hotel. A l'anar-hi trobà aglomeració en la via pública. Segons ordenança, va haver de parar-se. Entretant, treu la polvera, i amb gest elegant s'empolva el cutis amb gran embadaliment del públic que admira tal despreocupació. Conseqüència: que ella retrassa. A l'arribar l'oficial americà creient ferir la flemma de la anglesa, li diu:

—Oh, vosté ha retratat tres minuts.

—I vosté, que vol dir que no s'ha retratat de tres anys?—replicà la «chauffeuse».

ESPECTACLES

Teatre Fortuny

Grans sessions de cine per a avui.

Preus i hores de costum.

Sala Reus

Grans sessions de cine per a avui.

—Debut del duet «Les Casanovas».

Preus i hores de costum.

Kursaal

Grans sessions de cine per a avui.

Preus i hores de costum.

SECCIO COMERCIAL

CANVIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA SINDICAL DEL COL·LEGI DE CORREDORS DE COMERÇ DE LA PLAÇA DE REUS

VALORS LOCALS

Canvi anterior de operacions	Valor nominal pessetes	Operacions
440	Gas Reusense.	250
525	Industrial Harinera	400
655	Banco de Reus de Descuentos i préstamos.	500
500	Obligacions Electra Reusense.	500
25	Companyia Reusense de Tramvies, S.A.	250
200	Idem id., Serie B.	500
400	Electra Reusense	500
2600	Institut P. Mata	2500
560	Institut P. Mata.	500
150	Empresa Hidrofórica	125
525	Obligacions Manicomio Reusense.	500
725	Carburos de Teruel.	500
205	Pantán de Riudecanyes.	50

Companyia Reusense de Tramvies

Servei de trens que regeix des del 14 de Juliol de 1918

Sortides de Reus (Arrabal Robuster)	Sortides de Salou
Tren 24 a les 6'50	Tren 23 a les 7'40
" 26 " 8'25	" 25 " 9'20
" 2 " 10'25	" 11 " 11'20
" 12 " 15'15	" 1 " 16'10
" 36 " 17'05	" 35 " 18'40
" 38 " 19'20	" 37 " 20'05

Extraordinaris en els dies festius

" 22 " 5'30	" 21 " 6'10
" 25 " 11'15	" 27 " 12'10
" 32 " 16'05	" 43 " 20'30

PREUS: Bitllet ordinari 0'75 ptes.—
Bitllet d'anada i tornada 1'05 »
Id. per a nois de 3 a 7 anys 0'60 »

Tarifa especial núm. 4, de bitllets d'anada i tornada a 0'60 ptes.

S'expedeixen aquests bitllets per als trens que surten de Reus fins a les 6'50, i son vàlids per al retorn fins al que surt de Salou a les 16'10. Els dies festius se n'expedirán fins al tren de les 11'15, servirán per al retorn fins al de les 18'40

Linia de Valencia

Surten de Salou per a Valencia 6'21, 9'18, 0'02, 18'02 (fins a Benicarló).
Arriben a Salou de Valencia 4'19, 8'32, 18'36, 0'35 (desde Benicarló).

IMP. SANJUÁN - REUS

Gran Hotel - Restaurant de LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb telèfon urbà i interurbà : : Habitacions amb banys, dutxes i telèfon

PATHEFONO

Màquina parlant la més econòmica. El diafragma PATHÉ canta sense agulla. Grandios assortit en discs dobles.

Magatzems Gisbert

Plaça Constitució, 1 Reus
A (costat de la casa Bofill)

La Hidráulica Reusense de EMILI AULES

Extens assortit en Mosàics hidràulics
PREUS ECONÒMICS.

Camí de Riudoms Reus

Fábregas i Recasens

BANQUERS

Valors, Cupons, Banca, Canvi, Giros

Rambla dels Estudis, 4 Barcelona
TELÉFONS A 2248 i A 3453

Els cafès GIL

SON: Els de més fortaleza.
SON: Els de més aroma.

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca)-Reus

DISPONIBLE

Manufactura General de Goma i Amianto

BLASI, SAGUÉ i PALLÀS

Despatx: Passeig de Sant Joan, 4. Barcelona
Fàbrica: Roger de Flor, 170 a 176. Barcelona

Articles per a la Indústria, Maquinaria, Busear, Viticultura, Electricitat, Ortopèdia, Cirurgia, Jugueteria, Sport, etc., etc.—Fabricació de Cánules de Eboïna, amb patent per 20 anys.—Especialitat en el recobert de goma i eboïna de cilindres de ferro per a totes les indústries.—Eexecució de peces de goma segons dibuix o model.—Borses o bufetes de goma per al gel.

Representant a Reus: Agustí Esteve, Major, 15

El cas més senzill de TOS

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions tranzitories constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el millor que pot recomenar-se en la seguretat d'obtenir prompts i satisfactoris resultats

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA

Litinoïdes Serra

Primera sal litínia fabricada a Espanya per a la obtenció de

RIQUÍSSIMA AIGUA DE TAULA

Exigiu sempre el nom LITINOÏDES SERRA sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta; de 30 paquets a 3'65 pessetes; de 100 a 7 pessetes,

UN PAQUET SOL 10 CÈNTIMS

El Reconstituent millor

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes.

L'Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFÀ el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensables per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, entortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA - Arraval Sta. - REUS
- Agna, n.º 80 -

sense aquesta marca

aparell **NO** és un Gramòfon
= CATALEGS GRATIS =

Companyia del Gramòfon S.A. ESPANYOLA

Èxit colossal dels célebres artistes

TITTA RUFO I CARUSO

en discs marca GRAMÒFONO

De venda: **R. PERPIÑA** - Carrer Major, 22 - REUS
- Despatx: 24, pral. -

Dipòsit de Relotgeria. - Relotges de butxaca i Despertadors des de 2'90 p.

JOSEP SOLÉ

RECADER DE REUS A BARCELONA
BARCELONA

Bou de la Plaça Nova, 16
Passeig de Gràcia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estanc)

REUS

Gülli i Mercader, (Hostalet), 22.
Telefon 359
Arraval Santa Agna, 5.

TINTORERIA de

Manuel Cibiach

Se renta i tenyeix tota classe de roba. - S'utilitza el planxat elèctric.

Galanes, 7

REUS

Non Plus Ultra

Trajos a preus inverossímils

LA CASA MILLOR ASSORTIDA
EN TRAJOS PER A NENS

Portal de Jesús, 1

REUS

Taller de Cerralleria d'obres

JOAN ADSERÁ CAMPS
Carrer d'Alegre, 17. - REUS

Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la Casa J. Mas Bagá, de Barcelona, i reparació de les mateixes.

Fàbrica de Capses de Cartró

ENRIC VIDAL

Carrer Galló, 4

REUS

Casa PUJOL

TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES

Mont-rois, 37

REUS

Esteve Massagué

Comissions-Representacions

St. Dionís, 8, 3.ª

REUS

VENDA

Per retirar-se el seu duenyo es ven el CENTRE DE SUSCRIPCIONS instal·lat a l'Arraval baix de Jesús, 6. m Per informes dirigir-se a Josep Sans.

JOAN PUJOL

Recader de Reus a Barcelona

Arraval al Jesús,

REUS